

**Ŋwa' wvu bokaŋ bofεε wvù Baul to
saŋεε ê kentaashe ke
Kol εn
Fiεε fi nu ê Ŋwa' wvu Kolεn wvu
bokaŋ bofεε wvun e**

Baul to saŋ ŋwa' wvu bokaŋ bofεε wvun fô kentaashe ke bonyii bo mbee le ke Kolεn e, ε è nu kefew kè bonɣew to nen'yεε etoo enteleŋ jo wvù bô kentaashe kedvu. Bonyii bo ê kentaashe kin e bomew to nu ε ne no keŋke mvunƙicen mvù temyi ekumε Baul. Geenεn, ε Baul saŋ no duŋci le wen koonke baay le bô bó etu diuw mwaan.

Ŋwa' wvun nu ε bvuu ε gen fwe ε no jemyi no Baul to lεke kentaashe kedvu le bó eyene can yibo keefi bonyii bo Klistu le bo Judea bô to nu yí ngew e. ε keba ke ŋwa' wvun e ke ejim nu ε Baul jemyi ekumε mwεεm mvù duŋci le wen nu waa ntum Jisos Klistu wvu cεey. Wvù to jemyi njefo bonyii bomew bo Kolεn caan to nu ε ne bense bikuu bibole le è nu bowen boom bo ntum e bo Jisos e bo cεey, mum duu le ke Baul nu naa lo waa ntum Klistu wvu cεey ke.

Bikuu bi mwεεm e ê ŋwa' wvun e

1:1-11 Keŋkewcε

1:12-7:16 Baul bô kentaashe ke bonyii bo mbee le ke Kolεn

8:1-9:15 Nnya keefi bonyii bo Klistu le bo Judea dvú

10:1-13:10 Ε Baul jeme εκυμε mwεεm mvù
dujci ε wen nu waa ntum Jisos Klistu wvu
cεεy

13:11-14 Kemεse

¹ Ε nu me wvù Baul, ε me nu waa ntum Klistu Jisos yî ηκοη wvù wvu Nyo' le. Ε nu bee waa bwee wesebeene wvù Timatio. Me nsaanke ηwa' wvun fô kentaashe ke bonyii bo mbee le bo Nyo' le bo Kolen, noo fô bonyii bò è nu bo Nyo' le bocii bo keba kè Akεya le kecii. ² Nyo' Icee wesebeene bô Tata Jisos Klistu ebuw ben, ebvuu enya ben bô mvuntelem mvù λεεtene.

Nyo' wvù λεεsee mvuntelem

³ Mbense enù fô Nyo' wvù è nu Nyo' wvu Tata wesebeene wvù Jisos Klistu, bvuu nu Ice le. Wvù nu Icee shen, nu Nyo' wvù λεεsee mvuntelem mvu bonyii le yî mwεεm e mvunciim. ⁴ Ε nu wvù wvù ké no λεεsee mvuntelem mvuseεbeene yî bonγεw bosεεbeene le bocii wvu ε è nulo é beene emum ekee tεn keelεεsee mvuntelem mvu bonyii bomew e seke bó nu yî bonγεw e. Beene nulo ekee keelεεsee nonεn ε è nu bô nλεεsee wvù Nyo' nu ε λεεsee mvuseεbeene mvuntelem dvú. ⁵ Bese kee lo λε κε ληληη no bonγεw bo Klistu le nu fô bese le baay, nu κε no Nyo' nu efele yî Klistu le λεεsee mvuntelem mvuseεse κε tεn baay. ⁶ Ε bese nu yî monlum e, tu è nu keelεεsee mvuntelem mvunεn noo keeboyse ben. Ε bó λεεsee mvuntelem mvuseεse, tu è nu keege é mvuntelem mvunεn elεεtene, é ben ekuu shém enu nyεkeey yî bonγεw bò ben ye ne diεwe no bese

yene le. ⁷ Fiεε fi bese taale fwe kee ekumε ben nu ε ke fiεε nulo eshiw bese ke, njefo bese kee lo le no ben yene ηgew diεwε bese le, nu ε ben ten nu ekeηke mvuntelem mvù leεtene diεwε bese le.

⁸ Boom bo bwee wese le, ke bese gomte le ben enù se ben kee kfuu ηgew wvù bese to wue won wvù Esia le ke. Wvuwe ηgew to temyi baay fele mvunḡay, ε bese no yene le ke è nulo é bese ebvuu eluη ke. ⁹ Yî keceey e, bese to kee le è nu ke wase kpwe fô bese le. Geenεn fifin to kooyi nonεn keege le fo bese eyeemè yî bikuu bisese le ke, le bese eyeemè ε è nu yî Nyo' le. E nu wvù wee wvù bvuuuse bonyii yî kpwe le. ¹⁰ Wvù wvudvu wvù to bvuseε bese yî kfuu wvuwe ηgew wvù è to yen'yi wase kpwe le, nu ε wvù nu ke emey ke ebvuuuse. Bese nu ε gεε bvufee ε è nu yî ye le le wvù beε ke ke ebvuu ebvuuuse bese sekecii, ¹¹ no ben nu etomte bese bô bunle yene. Nonεn é bonyii emum ke enyaa keyoone ê Nyo' fô bese le nje fiεε fi jee fi wvù nu ε buw bese dvù nje bunle bonyii nteen.

Fiεε fi to gee ε Baul se kumεn ηkpawwεε lene diew

¹² Fiεε nu dvù fi bese saale ye yî dvù le, ε fitele fisese tomte bese ekumε fí. Fí nu le, gee disese ê won jan, efey mvunciim fô ben e, nu di yuule, nu keceey no Nyo' gomte. Ke bese gee gee di bii bvufee bvù yî won wvun e ke. Bese gee bii ε è nu no Nyo' nu ε buw bese le bese egeè. ¹³ Ke bese saanke fiεε fimew fô ben e jεey efey fi è nulo é ben etan ekiεε fí ke. Me ηkpwaake le ben nu ke etan ekiεε fí ficii,

14 kε no ben nu ε κιεε wase bese keseen caan, wvu
 λ ε ke edioo enu diuu di Tata wesebeene wvù Jisos
 ε to, ε ben esaale ye bô bese kε naa no bese saale
 ye bô ben. 15 No me nto ηkee naa fifin nonεn, ε me
 mum no ηgomte keen'yaw nto ê ben e, wvu λ ben
 ekeηke σεw wεm bokanη boφεε. 16 Me nto ηkaake λ
 me nu ηke endioo ηγεne Masedonia enfey je jo
 ben, bô λ me nu ηke endioo ηkaase embvuu enfey
 je jo ben ε ben efice me yî λene diem di Judea le.
 17 Ben kpwaake λ no me nto mbaa ηghan enfey
 kε, nu ε me nto ηkaake nonεn ηgee ε è nu ndvum e?
 Nu λ me ndioo ηkaake fiεε no ηkaake ê je wee wvu
 fokuse fen wvù beηe fiεε λ “εε” mum kase tun kε
 sekedvu λ “Aay” e? 18 Yî keceey e, no Nyo' ké no
 leeme kε yî diεw ye le, kε fiεε fi bese jemyi ê ben
 ké no nu fi bese ebee λ, “εε” kase tun λ, “Aay”
 kε. 19 ε fi nu nonεn njefo kε Jisos Klistu wvù Waa
 Nyo' wvù bee bo Silas noo Timatio to fewci ê ben
 εnte nu wvù beηe fiεε λ, “εε” kase tun λ, “Aay”
 kε. ε ké no nu kε λ, “εε” sekecii. 20 Ben ekeè λ yî
 Klistu le nu ε boηkawma bô Nyo' geε bocii nu ε wvù
 ε bee dvù λ “εε”. ε nu nje fifin wvù beene fele yî
 Klistu le gayte ê Nyo' λ “Fí enù nonεn.” ε nεε no
 beene ké no tumte moηkum mew nεn. 21 ε nu Nyo'
 wvù nu ε leke bese ε leke tεn ben, beene ε no temyi
 yî Klistu le. Wvù nu ε caw * beene. 22 Wvù nu ε
 gεε nciise we yî yese beene le wvù è nu Keyoy kew
 kè nu fô mvuntelem mvuseεbeene le diεwε sâ' fiεε
 ficii fi beene nu ke ekeηke le.

1:14 5:12; Fili 2:16 1:15 1Kol 16:5-6 1:17 1Kol 4:18-19 1:18
 1:23 1:19 Lem 18:5 * 1:21 Kεnεε λ, “... è yefe.” 1:22 5:5;
 Lum 8:15-16, 23; εφε 1:13-14

23 **Ɛ** nulo é me mbe Nyo' é wvú eben jim nsaw wem le me nto mbaa nto Kol en é nu njefo me nto ngomte keembawce lo ben. 24 **Ɛ** ke é nu le bese gomte keeleeme ke le é nee no mbee wene kenke keenu ke. Bese kaa lemte lo beene keeto bô njon fô ben e. Bese kee le ben leeme temyi yî mbee wene le.

2

1 Nonen é me mum ñkpawce le ke me mbee mbvuu nlaa ghane di eto bô nsase ke. 2 **Ɛ** me embvuu en é ñge ben é yuw nsase, é ebvuu enu ye dvú wvú nulo ege é me en'yuw njon efey ben boba bô me nu é ñge wase bó é yuw nsase? 3 **Ɛ** nee fiee fi to gee é me nse nsaj ñwa' we é je yi me nto nsajee le. **Ɛ** to nu wvu le me ñke ndioo é nto é ben e, me nsaa ñke enkenke nsase wvumvu wvú ne fô ben bô bee ege é me en'yuw é nu njon e ke, njefo me ñkee naa ntay ekume ben bocii le njon wem nu ke njon wene bocii. 4 Ben ekeè le ñwa' wvudvu we nu é me nto nsajke bô nsase wvu baay, é fitele tone me, é misem é yinse é me ejise. **Ɛ** ke me nto nsaj nonen keenge é ben eyuw é nu nsase ke. **Ɛ** to nu keege é ben ekié kenkonen ke baay kè me ñkenke fô ben e.

Bó elēshe jay mweten enya é wvú

5 **Ɛ** wee to nu é ge é me n'yuw nsase, tu ke nsase wvun to mey ke fô me le ke. Wvú to nu ten fô ben e bocii. (Ke fifin nu fiee fi me enjemi engene yî dvú le baay ke). 6 **Ñ**gew wvun wvú wee nteen ben e nu é nya wase é wvuwé wee nu é wvú é kocen

1:23 11:31; 13:2; Lum 1:9; Fili 1:8; 1Tes 2:5; 2Tes 2:10 1:24 1Bi 5:3 2:1 12:21; 1Kol 4:21 2:3 13:10 2:4 7:8; Lem 20:31; 1Kol 16:24 2:6 7:11

nonen. ⁷ Keseen nu ε è nulo é ben elεεshe jay we, ege é fitele fiew elεεtene, wvu le fo wvú emey ke wase enu shen shen baay ke. ⁸ Nonen me ε no ηkule can ê ben le ben ekase edunεε ê wvú le ben bεε ke koonke wvú. ⁹ E neε fiεε fi to gee ε me nse nsaj ηwa' we fô ben e keemom ben enkiεε le laa ben yuuke ke me le yî fiεε le ficii le. ¹⁰ E ben leεshi jay wee, tu me ten nu ε nleεshe. E me nleεshi fiεε, fen é fiεε nu dvú keelεεshe, tu me nleεshi ê Klistu ejise nje yene. ¹¹ Beene gee nonen wvu le fo Satan ke enε eley jó ekenke mvunγay ê beene we. Ke beene maa no wvú ké no wεεtene ke.

Diεw Nyo' kumte bonyii le jé le jé le

¹² E to nu seke me nto ηγεεε mbuy kelaante kè Towas e keenfewεε saaka wvú jee wvu ekumε Klistu jó, ε Tata yene kembun fô me le keenlem lemme diεw jó. ¹³ Geenεn bvufee bwem to baa nu fó ke, njefo me nto mbaa n'yen waa bwεεm wvú Taytus e jó ke. Nonen ε me mum ηgay bó le le bó ε shεε wase, mum nto Masedonia.

¹⁴ Geenεn, keyoone nu fô Nyo' le wvú ké no saa fwe dvuseεe yî Klistu le nyaa mbεεte, ε bese bii diεwε bonyii bò wvú nu ε kenke gbwen jem e. E wvú mum fele yî yese le sanse Klistu mondvuum e monciim ε bó kee wvú yuuke nsam we diεwε jiiin fò bó ε ton e. ¹⁵ Ben ekeè le bese nu diεwε nsam jiiin di Klistu le fô Nyo' le entelen jo bonyii bò bó boysee bó noo fô bò laa wase le. ¹⁶ Fô bonyii bò laa wase le nu ε nsam wvun too ε è nu bô kpwe fô bó le. E

bonyii bò bó boyse bó nu ε n sam wvun too ε è nu bô nshii fô bó le. No fí nu nonεn, tu è nu yεε dvú wvù nu ε kocεn keege didin lemme? ¹⁷ Kε bese nu diεwε bonyii nteen e bò nu ε jo diεw Nyo' yí ε tu fiεε fi way e fi bó ghane geese lo kε. Bese nu fisese bonyii bò nu ε taashε yî Klistu le. Ε bese fewci diεw Nyo' bô mvuntelem mvù yuule diεwε bonyii bò Nyo' nu ε tum bó, ε bó leeme ê wvú εjise le.

3

Kenfewsεn ke monkan mo moyvuum bô mo monfεm e

¹ Me nfεn ηgayte nεn ε fí nu le bese bvuu kaase dujci lo bikuu bisese ê ben e? Nuu le bese shieele boηwa' diεwε no bonyii bomew shieele boban boηwa' bò nε fô bese le kenεε fô ben e bò dujci bonyii bò è nu bese le? ² Ben kebεε nu wase ηwa' wese wvù bó nu ε saη ê mvuntelem mvusεse le le wee tfuu nulo ekiεε ebvuu etaanke. ³ Ben yen'yi le ben nu ηwa' Klistu ε bese ε seyse. Nwa' wvun nu ε kε bó saη ε è nu bô kete ke ηwa' le kε. Bó saη ε è nu bô Keyoy ke Nyo' wvù keηke nshii le. Ε kε bó saη ε è nu yî biwan bi eta yo eta le kε. Bó saη ε è nu yî biwan bì è nu mvuntelem mvu bonyii le.

⁴ Fifi nu fiεε ε bese jemyi ê Nyo' εjise sε kemaηεn nje Klistu. ⁵ Kε è nu le bese nu ε kocεn bô bikuu bisese keege fiεε fimew wvù bese ke nε eduu le fiεε fimew nε fô bese le kε. Ε ge Nyo' bese ε sε kocεn. ⁶ Wvú nu ε ge bese ε kocεn keelemte yî

2:17 4:2; Fili 1:15-17; 1Tes 2:3, 5, 10; 1Bi 4:11 **3:1** 5:12; 10:12;
Lem 18:27 **3:2** 1Kol 9:1-2 **3:3** Ksm 24:12; Yeli 31:33; Esek
36:26 **3:5** 2:16; Lum 15:18 **3:6** Jon 6:36; Lum 7:5-6; 8:2, 6, 10;
1Kol 11:25

saaka monƙan mo monƙem e. Ke monƙan man yaa nu mò bii ε è nu bonci bò bó saɲεε lo bò can ke. E nu mo Keyoy ke Yuule le. Bonci to too ε è nu bò kpwe. Geenεn ε Keyoy nyaa ε è nu nshii ê bonyii. ⁷ Je yi yvum yi bó to gee mwεεm jó nu ε bó to cow bonci bodvu yi biwan bi eta le. Seke Muses to too bò bonci bodvu nu ε ke bonyii bo Islael to kee keebvu eetaa bvushiw bwew ke, nje n'yuun Nyo' wvù to baa yi bvushiw bwew e. E yiyε je yi yvum yi to too ε è nu bò kpwe to too keɲke n'yuun Nyo', ε n'yuun wvun nu wvù to baa nonεn jimte wase kaa gene lo, ⁸ é n'yuun je yi bó gee mwεεm jó yi è nu yi Keyoy ke Yuule saa efey naa lo wvuwe n'yuun le? ⁹ E je yi bó to gee mwεεm jó yi to too bò fiεε fi leese lo bonyii ηgew e, to too bò n'yuun Nyo', ke tu je yi bó gee mwεεm jó yi è nu yi Nyo' joo bonyii le bó nu teyey ê wvù ejise nulo ekeɲke n'yuun ε wvù fele lo wvuwe! ¹⁰ Kεεey kedvu nu le fiεε fi to too keɲke n'yuun Nyo' fidvu nu ε lase wase n'yuun we njefo n'yuun wvù kuuke fele wvuwe nu ε to wase. ¹¹ E fiεε fi to kaa wase gene lo to too bò n'yuun Nyo', ke tu n'yuun fiεε fi too keenu wase kemakaa nu ekuuke fele naa lo wvuwe!

¹² No bese kee nonεn se kemaɲεn, bese ε mum ε no fewci yaa fane ke. ¹³ Ke bese nu diewe Muses wvù to ké baɲ bvushiw bwew bò ndvu keege le fo bonyii bo Islael etaale no n'yuun wvù to baa yi bvushiw bwew e jimte kaa gene ke. ¹⁴ Geenεn bonyii bodvu nu ε bvufee bvubole to jiime. E naa ε to ε buy εben wvun e, nu ε bó dīoo taanƙe fiεε ê ηwa' monƙan mo moyvuum e, é bó eyuw, ε fiεε no

3:7 Ksm 34:29-30

3:9 Lum 8:2, 33; Gal 3:10

3:13 Ksm

34:33-35

3:14 Yεsa 6:10

nu ε fí ε banj κε bvufee bvubole. Ε nu κε yí Klistu le wvù è nulo é bó ecake fiεε fi baan̄ke fidvu. ¹⁵ Yí keceey e, ε to ε buy naa eben wvun e, nu ε bó taan̄ke fiεε ê N̄wa' Muses e, ε fiεε no nu κε ε fí ε banj bvufee bvubole. ¹⁶ Geen̄en é wee ke etu wase bô Tata, é bó mum cake fiεε fi baan̄ke fidvu. ¹⁷ Tata wvun nu Keyoy, ε naa fεε fô Keyoy kin nu, nu ε bonyii ke buy κε yí bvunfaw e. ¹⁸ Fí nu le beene bocii bô nu se fiεε bεε baan̄ke monshim mosεεbeene nu ε n'yuu Tata baa yí yese beene le, gee ε beene baa mum kumene gene fwe fwe fieesene wase ε è nu wvù. N̄kumen wvun nu ε è gee Tata wvù è nu Keyoy ke Yuule.

4

Ntfu saaka wvù jee ê nsháan mbom e

¹ Non̄en no bese ken̄ke lemme din ε è cam Nyo' shen ε nya ê bese, tu κε è nulo é shem ekpwee bese dvú κε. ² Bese nu ε base jim ê mwεεm mvù bonyii gee ê kenyilε le mvù è nu mvu kenshoose le. Bese nu ε tun je kenlεema. Ke bese leese mbiay ê diεw Nyo' le κε. Bese ké no jemyi κε ε è nu keceey endan endan, duñci bikuu bisese ê wee tfuu ê Nyo' ejise, wvu le è nulo é bó ekpwawce ekiεε bonyii bô è nu bese. ³ Ε è cim nu le saaka wvù jee wvù bese fewci wvun nu ε fiεε banyi, tu fí banyi κε ε è nu fô bonyii bô laa lo le. ⁴ Fô boba bonyii bô baa bee saaka wvun e nu ε Satan wvù è nu nyo' wvu yí won̄ wvun e ε s̄m bvufee bvubole bvú ε no jiime keege le fo bó eyεnè n'yuu saaka wvù jee wvù nu ekumε bvukuke

3:16 Ksm 34:34 **3:17** Jon 8:32, 36; Lum 8:2; Gal 5:1, 13 **3:18**
 4:6; 1Kol 2:7 **4:1** 3:4, 6 **4:2** 2:17; 6:4 **4:3** 1Kol 1:18 **4:4**
 Jon 12:31; Εfe 2:2; Kolo 1:15; Ibu 1:3

bvu Klistu wvù nu wunte Nyo' le ke. ⁵ Ben ekeè le ke bese fewci ε è nu ekumε bikuu bisεse ke. Bese fewci ε è nu ekumε Klistu Jisos le wvù nu Tata. E bese nu ke lo fisεse bonyii bò lemte ben e nje Jisos.

⁶ Nyo' wvù to gayεε le,

“N'yuu ebuy ê ejiwε le ebaa”,

è nu Nyo' wvudvu wvun wvù nu ε ge n'yuu we ε no baa fô mvuntelem mvuseεse le keeyuuse bese ε bese kee bvukukε bvu Nyo' le bvù nu yî bvushiw bvu Jisos Klistu le.

⁷ Geenεn, ntfu saaka wvun nu yî yese le, ε bese nu ke lo fisεse nsháan mbom. E bese nu nonεn wvu le fí eduñci le mvunğay mvu baay mvun yî yese le nu mvu Nyo' le ε è yaa nu mvuseεse ke. ⁸ Bonğew yike bese hiba bicii, geenεn yaa bvuwci bese ke. Bese nen'yi ε bvufee no bvunğke lo bese, geenεn shem saa kpwεε bese ke. ⁹ Bó ké no bone bikaa ê bese ejim, geenεn ε Nyo' yaa daayi ê bese le ke. Bó ké no kfone bese ε bese gbwee fokuse, geenεn yaa kpwεε ke. ¹⁰ Bese ké no ghane kpwεε ke kfuu kpwe Jisos sekeci, wvu le nshii Jisos nulo eyen'yi ten yî ye yese le. ¹¹ No bese cee, nu ε bese ké no nu ke diuw kpwe le sekeci nje Jisos, wvu le nshii Jisos eyen'yi yî binğpwεε bisεse bi ye le. ¹² Nonεn bese ε mum ε no kpwεε kpwe, geenεn ε kpwe yese yin too ε è nu bô nshii fô ben e.

¹³ No bese nu ε lese fitele yî Nyo' le diεwε weε mvu wvù to jemyεε ê N'wa' le le,

“Me nu ε mbee ε nse no njemyi”,

4:5 1:24 **4:6** Kenj 1:3; Yεsa 9:2; 2Kol 3:18; 1Bi 2:9 **4:8** 1:8; 7:5; 11:23-29 **4:10** 1:5; Lum 6:8; Gal 6:17; Fili 3:10-11 **4:11** Lum 8:35-36; 1Kol 15:31 **4:12** Kolo 1:24 **4:13** Mben 116:10

nu ε bese τεν ε bee ε σε no jemyi. ¹⁴ Bese kee lo
 λε wvú wvuwe wvù to bvuseε Tata wesebeene wvù
 Jisos yî kpwe le, nu ke ebvuse τεν beene bò nu bô
 bo Jisos yî kpwe le, ejo bese noo ben τεν eγεν eγεε
 ê wvú fwe. ¹⁵ Mwεεm mvun mvunciim kooyi nje
 yene, wvu λε no mbuwma Nyo' saanjkene gene fô
 bonyii le nteen nteen, é keyoone kè bonyii nyaa ê
 Nyo' ebiisè, ε mbense gene fô Nyo' le.

Mwεεm mvù beene yene mvú le fele lo

¹⁶ Ε nεε fiεε fi κε shem kpwee bese κε. Naa
 no ye yese yin cim bvooke gene kaa nen, nu ε
 mvuntelem mvuseεse kumene tuu κε lo mvunfem
 εdiuw εcii. ¹⁷ Bonγεw bo caan ban bò bese yene yî
 kefew kin e, nu ε bó seysee ε è nu bvujonκε bvu
 baay bvù mεy lo fô bese le bvù è nulo wee saa
 efewsεν κε. ¹⁸ Nonεν, bese baa leke fisεse bvufee
 yî mwεεm mvù bó yene mvú le κε. Bese leke ε è nu
 yî mvù bó yaa yene le κε, njefo mwεεm mvù beene
 yene mvú le nu ε mvú fele lo, geenεν ε mvù beene
 yaa yene κε, nu mvù mεy lo.

5

¹ Beene kee λε é bó sâw lo cun yin yî è nu ye
 yesebeene yî beene cee dvú fokuse fεn, tu beene
 κεηκε yew fô Nyo' le ε bó yaa bom bô can κε. Yiyε
 nu yew yî fowe, ε è nu yî mεy lo. ² No beene nu
 fεn keseen nu ε beene looci naa shomkene, njefo
 beene beele baay λε bó etfume yew yî fowe ye yî
 yese beene le diεwe ndvu le. ³ Ε nu ke enu seke

4:14 1Kol 6:14; Lum 8:11 **4:15** 1:5-6, 11; 9:11, 15 **4:16** Εfe
 3:16 **4:17** 3:18; Lum 5:2; 1Bi 1:6-7 **4:18** Lum 8:25; Ibu 11:1
5:1 Job 4:21; 2Bi 1:14 **5:2** Lum 8:23-24

bó ε tfume wase yiyε yî yese beene le, beene saa ebvuu enu ye yε kε. ⁴ No beene bεε cee cun yin e, nu ε bonjεw bô beene joo gee ε beene shomkene baay. Kε è nu lε beene gomte lε bó baayε ndvú yî è nu ye yesebeene yidvu yî yese beene le kε. Beene gomte lε bó etfume lo yimi yî yese beene le wvu lε nshii wvù mεy lo emi lo biηkpwe bi ye le bidvu. ⁵ Nyo' nu wvù nu ε seyse beene keekεηkε fiεε fin. Wvú nu ε nya beene sâ' wvudvu ε è nu Keyoy ke Yuule.

⁶ Nonεn, bese ε mum ε no nu sekecii kee fifin sε kemaηεn. Bese kee lε no bese cee yî ye yin e yî woη wvun e, nu ε bese nu ncejole fô Tata le. ⁷ Bese gee mwεεm ε è nu nje fitele fi bese lese yî Nyo' le, kε è nu nje bese yεne wvú le kε. ⁸ Bese nu naa sε kemaηεn yî fifin e, ε fi jee naa lo lε bese ecinε lo ye yin e, egeη enu wase bee bo Tata fô la diew e. ⁹ Fí ε no nu lε kenεε bese nu bee bó fô la diew e, kenεε bese bεε fεn, tu fiεε fi bese taale yî dvú le, nu kε keegeε ε wvú yuuke njon. ¹⁰ Ben ekeè lε beene bocii kεηke keeke eleem fwe dvu Klistu é wvú esaw beene, wvu lε wee mwaanη mwaanη ekεηkε nlawma fiεε fi wvú to gee yî ye yin e, kenεε è nu fi jee kenεε fi befe.

Lemme keegeε ε bonyii manci mwεεm bô bo Nyo'

¹¹ No bese kee fiεε fi nu keefane Tata, bese ε mum ε no momte keege é bonyii ekumen. Nyo' looci naa kee bonyii bô è nu bese naa nta. E me ηkpwaake lε ben tεn kee nta ê mvuntelem mvunεn e bonyii

5:4 1Kol 15:53-54 **5:5** 1:22 **5:7** 1Kol 13:12; 1Bi 1:8-9 **5:8**
 Fili 1:23 **5:9** Kolo 1:10; 1Tes 4:1 **5:10** 11:15; Yesa 2:12; Dan
 7:9-10; 12:2; Lem 17:31; Lum 2:6; 1Kol 3:13-15; 4:5; Fili 3:19; 2Tes
 1:7-10 **5:11** 4:2; 6:4; 1Kol 9:22

bò è nu bese. ¹² No bese jemyi nɛn nu ε kɛ bese gomte keebvuu ekase eduŋci lo bikuu bisεse ê ben kɛ. Bese nyaa kɛ ε è nu je ê ben keesaale ye bô bese, wvu lɛ è nulo é ben ekɛŋke fiεε fi è nulo é ben etfuse ê bonyii bò bensee bibεεn bô mwεεm mvù bó yɛne yî bonyii le εjise, ε è yaa nu mvu fô mvuntelem mvubole kɛ. ¹³ Ɛ è nu lɛ bikuu ghane bese, tu bí ghane nje Nyo'. Ɛ no nu lɛ bí leeme fô, tu bí leeme kɛ nje yene. ¹⁴ Fiεε fi gee ε bese gɛne fwe bô fiεε fi bese gee nu kɛŋkɔŋɛn kè Klistu kɛŋke fô beene le. Bese gee nonɛn njefo bese nu ε loocε ε bee lɛ wee mwaɔŋ to nu ε kpwe fô bonyii le bocii, ε fi mum nu lɛ bonyii bodvu bocii nu ε kpwe wase tɛn. ¹⁵ Wvú to kpwe fô bonyii bocii le wvu lɛ fo boba bò cee, ebvuu ecee fô bikuu bibole kɛ. Geenɛn lɛ bó eceè wase fô wvuwee wee wvù to kpweε kase buy yî kpwe le nje bó le.

¹⁶ Nonɛn, ε kɛw lo nu ε kɛ bese bvuu taale wee bô bvufee bvuu wee wvu wum e kɛ. Naa no bese to cim shee taale Klistu ε è nu bô bvufee bvuu wee wvu wum e, nu ε bese yaa bvuu taale wvú keseen ê yiyɛ je le kɛ. ¹⁷ Fiεε fi nu nu lɛ, é wee nu ε taashε wase bô Klistu, tu wvú nu wase wee wvu fwε. Mwεεm mvu mvuyvuum mvunciim nu ε fey wase, ε mwεεm mvunciim ε tu wase mvu mvunfɛm. ¹⁸ Fin ficii nu ε è gee Nyo' wvù to kasεε jo beene yî ye le no wvù to mancεε mwεεm beene ε bó fele yî Klistu le. Ɛ wvú ε nya ê bese lemme keegeε ε bonyii manci mwεεm bô bo Nyo'. ¹⁹ Fi nu lɛ, è to nu yî Klistu le wvù Nyo'

5:12 1:14; 3:1 **5:14** Jon 17:23; Lum 8:35; Gal 2:20; Ɛfɛ 3:19; 5:2, 25; 1Jon 3:16 **5:15** Lum 6:3-4; 7:4; 14:7-9 **5:17** Yɛsa 43:19; Lum 6:4; Gal 6:15; Ɛfɛ 4:24; Mwm 21:5 **5:18** Lum 5:10 **5:19** Lum 3:24-26; Kolo 1:20

to manci mwεεm bô bonyii bo yî won wvun e le bó etu bô wvú. E wvú fanε yaa ebvuu engoyte fite fi kebefε kebole kε, mum nya ntum keman wvun can yese le le bese eteete ê bonyii. ²⁰ Bese ε mum ε no nu fεn yî bvudvuu bvú Klistu le, ε Nyo' fele yî yese le leke bonyii. Nonεn bese kule can ê ben ê diee di Klistu le le ben ekase emancε mwεεm ben ε bo Nyo'. ²¹ E nu nje yese beene wvù wvú wvù Nyo' to geε ε Klistu wvù to baa kee kebefε, nε tu kebefε, wvu le beene etu teytoy ê Nyo' ejise nje ye.

6

Bongεw bô Baul wvù waa ntum Jisos Klistu to yene

¹ No bese lemte yî kentaashε le bee bo Nyo', bese ε mum ε no kule tεn can ê ben le fo ben efiisεn mbuwma Nyo' wvun ege é wvú ela εcici kε. ² Nyo' to nu ε jeme ê Nwa' we le le, “Kefew ke leη to nu ε to kocεn, ε me nya bitem ê wo. Diuu di mboyma le to nu ε kocεn ε me nfi wo.” Ben etaa eyεn, keseen nu kefew ke leη, ε din nu diuu di mboyma le.

³ Kε bese yaa gee naa lo fiεε fi nulo ebaanke je wee mvu kε. Bese gee nonεn wvu le fo bó ke eyεn jay mvu le yî lemme disεse le kε. ⁴ Geenεn, bese nu ε dunce fisεse bikuu bisεse ê jé le yicii le bese nu bonyii bo lemme le bo Nyo' le. Bese nu ε dunce ê je yî bese kuule fitele naa baay yî bongεw bô bese yene le bô seke mwεεm temyi noo seke je yaa nu naa dvú kε le. ⁵ Bonyii ké no suunke bese, ké nε

5:20 Mat 10:40; Yεsa 52:7 **5:21** Jon 8:46; Lum 8:3; 1Kol 1:30; Gal 3:13; Ibu 4:15 **6:1** Lum 5:2; 1Kol 15:10 **6:2** Yεsa 49:8; Luk 4:19-21 **6:4** 4:2 **6:5** 11:23-29

sekemew lese bese yew ncaw e, ε bonyii nen'yi no shiike mvunlaa bee bó. Bese ké no kfunē ye yí lemme le, ké ne ce entaη saa lefe ke, ké ne kefew kemew e no kpwee jeη. ⁶ Bese duηci ten le bese nu bonyii bo lemme le bo Nyo' le ê je nce wese wvù yuule le bô no bese kee fiεε fi ekumε Nyo', noo no bese kuule shém, bô no bese keηke mvuntelem mvù jee fô bonyii le. Bese cee bii no Keyoy ke Yuule duηci, ε bese koηke bonyii bô ηkoηen wvu keceey. ⁷ Bese ké no jemyi ke ε è nu njeme wvu keceey, gee mwεem ê mvuηgay mvu Nyo' le. Bese ké no jici nce wvu teyey e diewe mwεem mvu jem e mvu εbo εceey bô mvu εbo ηkoηko le. ⁸ Bese ké no lemte ke lo, keεεε bonyii wvumte bese, keεεε bó yaa wvumte ke, keεεε bó jemyi mwεem mvù befe ekumε bese keεεε bó jemyi mvù jee. Bonyii ké no joo bese le bese nu bonyii bo kenεema le, geenε ε bese nu bonyii bo keceey e. ⁹ ε bonyii ké ne no nu nen diewe ke bó kee bese ke, geenε ε bonyii kee naa bese ntay. Bó ké nen'yi no yene le bese nu wase boηkfusay, geenε ben etaa eyen, bese nu ke dvú. ε bonyii ké ne no nyaa ηgew ê bese, geenε yaa yuwyi bese ke. ¹⁰ Bese ké no nu nen diewe bonyii bò nu yí yii le, geenε lanlanje ke sekecii, nu diewe bonyii bò fuute le, geenε gee ke ε bonyii nteen nu bonyii bo kpaw e. Bese ké no nu nen diewe ke bese keηke naa lo fiεε ke, geenε ε bese keηke mwεem mvunciim.

¹¹ Bonyii bo Kolεn, bese nu ε jeme wase ê ben yaa nyile fiεε ke. Bese nu ε yene mvuntelem mvuseε ε

6:6 8:24; Lum 12:9; 1Kol 13:4-7; Gal 5:22-23; 1Tim 4:12 **6:7**
10:4-5; Lum 13:12; 1Kol 2:4 **6:9** 4:10 **6:10** 7:4; Lum 5:3; 12:12;
8:9; Fili 2:17; 4:12-13; 1Tes 1:6

gεε mvuyεm ê ben. ¹² Kε bese baa ban mvuntelem mvusεse fô ben e kε. Ε ban ben mvunen fô bese le. ¹³ Me ε no njemyi ê ben kε diεwε ê boom bem e le, ben ege leηleη no bese nu ε ge fô ben e, eyene tεn mvunen mvuntelem fô bese le.

Fo wee mbee elenè ekalε kemwaan̄ bô wee wvù baa nu wee mbee kε

¹⁴ Fo ben elenè ekalε kemwaan̄ ben ε bonyii bô yaa nu bo mbee le kε. Ε nulo é fiεε fi teytesy bô fi befe eghan nεε sε no nu yî fiεε le fimwaan̄? N'yuu bô εjiwε nulo ekeηke kentaashε? ¹⁵ Ε nulo é Klistu bô Belial* enu diuw mwaan̄ e? Fiεε fi taashi wee mbee bô wee wvù baa nu wee mbee nu la? ¹⁶ Yew ncese Nyo' nulo ekeηke la keege bô mvunyo' mvu yî won̄ wvun e? Ben ekeè le beene nu yew ncese yî yi Nyo' wvù keηke nshii. Fifin nu no Nyo' to gayεε le,

“Me nu ηke encee yî bó le, nlene ê bó enteleη.

Me nu ηke enu Nyo' wvubo,

ε bó nu bonyii bem.”

¹⁷ Nonεn, Tata Nyo' gayte le,

“Ben ebuy ê bó ente, enù jεy fô bó le.

Fo ben ekum fiεε fi nnyεn e kε,

é me emum enfiisεn ben.

¹⁸ Me nu ηke enu Icen,

ε ben nu boom bem bô bolemsε noo bô bokεnε.

Fifin nu ε è jemyi Tata Nyo' wvù Kεηke Mvun̄gay Mvunciim.”

6:13 1Kol 4:14 **6:14** 1Kol 6:9-13; 10:21; Εφε 5:5-11 * **6:15**
 Belial wvun nu dεwle. **6:16** Lew 26:12; Yeli 31:33; 32:38; Εsek
 37:27; 1Kol 3:16 **6:17** Yεsa 52:11; Mwm 18:4 **6:18** 2Sam 7:14;
 Yεsa 43:6; Amo 4:13; Mwm 11:17

7

¹ Nsáa yem shém, no Nyo' nu ε nya bonkawma ban ê beene nεn, beene emum ecuke fiεε ficii fi beete bô ye yesebeene noo keyoy kesεεbeene. Beene eyuulè gεne mεεse no beene cee yî nfan wvù wvu Nyo' le.

ε Baul yuw njoη le bonyii bo Kolεn to nu ε kumεn mvuntelem mvubole

² Ben egεε bvudvuu ê mvuntelem mvunεn e fô bese le. Kε bese nu ε jay fiεε fô wee le kε. Kε bese nu ε lεε wee kε, ε kε bese nu ε fiw wee mvu kε. ³ Kε me njemyi nεn le me nsaake lo ben kε. Me nu ε ηgay wase ê ben le ben nu naa lo fitele fisεse, é è cim nu keekpwe kεnεε keenu dvú, tu beene nu enu kε yî kentaashε le. ⁴ Me nu ε ηgεε fitele fiem yî yene le baay. Me ηkεηke kembense ye ke baay ekumε ben. Fitele fiem lεεtene baay ekumε ben. Ente jo bongew bocii bô bese yεne nu ε me n'yuuke kε ε è nu njoη.

⁵ Naa no bese to leyεε woη wvù Masedonia le, bese to baa kεηke nλεεten kε. Bese to kεηke bongew biba bicii. Bonyii to gomte diuw bee bó, ε bese bvuu kεηke nfan ê mvuntelem mvusεse le. ⁶ Geenεn, ε Nyo' wvù lεεsee mvuntelem mvu bonyii bô nu yî yii le ke lεεse mvuntelem mvusεse bô nto wvù Taytus to toε. ⁷ ε kε è to mεy kε nto we maan wvù to lεεsεε mvuntelem mvusεse kε. ε to nu ten je yî ben to lεεsεε fiεw fitele jó. Wvú to nu ε see ê bese le ben shieele baay keeyεn me le, bô no ben kεηke yii fô bikuu binεn e, noo no ben kεηke shiee

7:1 1jon 3:3

7:2 6:13; 12:17

7:3 6:11; Fili 1:7

7:4 6:10

7:5 2:13; 4:8

7:6 1:3-4; 2:13

fô me le. No me n'yuwεε nonεn, mbvuu n'yuw naa lo njon baay.

⁸ Ε ε cim nu naa le ηwa' wvù me nto nsanεε fô ben e wε to nu ε ge ε ben no nu yii yii, tu κε me ncim ηkumyi ye κε. Geenεn, ε me nto ηkume κε ye, njefo me n'yεne le ηwa' wεm wvudvu to nu ε ge ε ben no nu yii yii. Geenεn, ben to nu yii yii κε yí kefew e nεn caan. ⁹ Me ε no n'yuuke njon keseen, ε ε yaa nu njefo ben to nu ε no nu yii yii κε. Ε nu njefo yii yin to nu ε ge ε ben kumεn mvuntelem mvunεn. Ben to κεηκε yii ε ε nu ê je yì Nyo' gomte le. Nonεn bese to baa ge fiεε fimew fi befε fô ben e κε. ¹⁰ Ε wee κεηκε yii ê je yì Nyo' gomte le, tu fí nu ege é wvú ekumεn fitele fiew. Ε fifin eto ε ε nu bô mboyma fô wvú le, saa eto ε ε nu bô fiεε fi wvú ekumyi ye yí dvú le κε. Geenεn, é wee κεηκε yii ê je bonyii bo yí woη wvun e, tu yí nu ke eto ε ε nu bô kpwe. ¹¹ Ben eyen le fiεε fi yii yì è nu yì Nyo' gomte nu ε to dvú fô ben e. Ben eyen no ben nu ε jo mwεεm naa shiee le. Ben eyen tεn no ben nu ε ge fiεε ficii keedunεε le κε ben κεηκε εbo fô fiεε fi befε fidvu le κε. Ben eyen no fiεε fidvu nu ε ton'yε ben. Ben eyen nfan wvù ben nu ε κεηκε. Ben eyen shiee wvu baay wvù ben κεηκε keeyen me le. Ben eyen shiee wvù ben κεηκε keege fiεε fi leη. Ben eyen tεn kfuu ηγεW wvù ben nu ε nya ê wee wvudvu wvù γεε jay. Yí fiεε le ficii nu ε ben ε dunεε lo le κε ben κεηκε naa lo εbo fô fiεε fidvu le κε. ¹² Nonεn, naa no me nto ncim nsanεε ηwa' wε fô ben e nu ε κε me nto nsan nje wee wvù to γεε jay, κεnεε wee wvù bó to γεε jay fô wvú le κε. Me nto nsan wvu le è nulo é ben edunεε fô

bikuu binen e ê Nyo' ejise le ben kenke shiee fô bese le. ¹³ Nonen finin nu ε ge shém ε no lætene bese.

Keebise yî shém yese yî nu ε læten e, nu ε bese bvuu yuuke njon baay nje njon wvù Taytus yuuke njefo ben bocii nu ε ge fitele fiew ε no nu yî nyεkeey e. ¹⁴ Naa me nto ηké no nsaale wase ye bô ben ê Taytus, ben to baa shoose me ke. Kensaa ye kè bese to ké no saale bô ben ê Taytus nu ε dunce le è nu ke kecεey. Ε è nu ke lenlen no fiε ficii fi bese to ké no jemyi ê ben nu ten kecεey. ¹⁵ Wvù wvù Taytus ké kumyi no ben bocii to yuwεε wvù le, bô no ben to fiisenεε wvù fane, ciinke, ε wvù bvuu kon ben naa fesen lo. ¹⁶ Me ten n'yuuke njon njefo me nu ε ηγεε bvufee bwem yî yene le ε ηgen ε mese.

8

Ntefe no è nulo é bonyii bo mbee le enyaa nnya ê bonyii bomew

¹ Boom bo bwee wese le, bese gomte le ben ekiεε fiε fi mbuwma Nyo' nu ε ge fô bintaashe bi bonyii bo mbee le bi ê keba kè Masedonia le. ² Bongew bò temyi nu ε mom wase bó baay. Geenε njon wvu baay wvù bó kenke ε ge bó ε loocε ε yene can yibo yicii ê bonyii bomew naa no bó cim nu ê kefufe ke baay ente. ³ Fiε fi è nulo é me ensee nu le è to kpaww ke bó le bó enya nnya no mvungay mvubole nu. Ε bó dioo nyaa, nya naa fesen lo. ⁴ Bó to nu ε lekε bese naa shiee le le bese enya ke bó je keeese εbo fô lemme din e keetom bonyii bò è nu bo Nyo' le. ⁵ Bó to nu ε ge fiε ê je yî bese to baa kpwaake le è nulo é bó ege le ke. Bó to nu ε yaw nya

bikuu bibole ê Tata, mum nya tɛn ê bese no Nyo' gomte. ⁶ Nonɛn, ɛ bese mum lɛkɛ Taytus lɛ no wvú to nu ɛ kɛw wase lemme din ê ben ɛntelɛn, lɛ wvú emum egɛn dvú fwe eficɛ ben keemɛse lemme di jee din. ⁷ No ben looci kee mwɛɛm mvunciim naa ntay, mwɛɛm mvu ê keba ke mbee le, mvu ê keba ke njeme le, mvu ê keba ke bvufee le, mvu ê keba ke shiee keege fiɛɛ le, noo mvu ê keba ke kenkonɛn kenɛn e fô bese le, bese ɛ mum ɛ no gomte lɛ ben elooce ekiɛɛ tɛn keeyene can yene yî lemme di jee din e ntay.

⁸ Kɛ me njemyi nɛn nyaa ɛ è nu nci kɛ. Me momte lo mbii shiee wvú bonyii bomew kenke keege fiɛɛ le keen'yɛn lɛ kenkonɛn kenɛn tɛn nu ke keceɛy. ⁹ Ben kee wase fitele fi jee fi Tata wesebeene wvú Jisos Klistu to kenke. Naa no wvú to nu wee bvukukɛ nu ɛ wvú to nɛ tu wee kefufe nje yene, wvu lɛ kefufe kew ege é ben etu bonyii bo bvukukɛ le. ¹⁰ Yî saaka wvudvu wvun e nu ɛ me ngomte keenya wɛm ntefe. Fí nu lɛn lɛ ben bò to kɛwɛɛ lumbee keege fiɛɛ, ɛ è yaa nu kɛ keege fiɛɛ maan kɛ, ben to nu tɛn bonyii bò to kɛwɛɛ keekenke shiee keege fiɛɛ, ¹¹ ben emum egɛn dvú fwe emɛse, wvu lɛ ben ke dioo ɛ mɛse bii no mvunɔgay mvunɛn nu, é fí elɛn ekalɛ kemwaan bô shiee wene wvú ben kenke keege fiɛɛ. ¹² Ben ekeè lɛ é wee kenke shiee keenya, tu Nyo' nu efiɛn nnya ye bii fiɛɛ fi mwɛtɛn kenke keenya le, wvú saa ebii fiɛɛ fi wee baa kenke le kɛ. ¹³ Kɛ me ngayte nɛn lɛ ben nu dioo nyaa keefi bonyii bomew kaa kpwe lo kɛ. ɛ nu fiɛɛ keege é biba bicii ekenke lɛnɛn. ¹⁴ No

ben kenke mweem keseen e mvú ffuyte lo, e bonyii bomew tane, nu e è nulo é ben efi bó. E bó dioo kenke ten e mvú ffuyte lo sekeke, e ben tane, é bó efi ben. Nonen é biba bicii emum ekenke lenlen. ¹⁵ E nu no bó nu e san le,

“Wee wvù to baancee baay,
to baa emum ekenke baay ke.
E wee wvù to baancee ke caan,
to baa emum ekenke ke lo caan ke.”

E bó tum Taytus Kolen

¹⁶ Me nyaa keyoone ê Nyo' wvù nu e gee shiee wene fô fitele fi Taytus e ke lenlen diewe wvù me nkenke fô ben e. ¹⁷ Ke wvù to baa emum ebee keeto ê ben e nje bese to nu e leke wvù ke. Wvù too ê ben e yî nkpawce wvuwe le no wvù to kenke wase shiee naa baay fô ben e. ¹⁸ Bese tumte wvù bô waa bwee wesebeene wvù bó kee wvù entelen jo bintaashe bi bonyii bo mbee le bicii yî saaka wvù jee wvù wvù ghane fewci le. ¹⁹ E ke è mey ke fifie ekume wvù ke. Wvù nu ten wee wvù bintaashe bi bonyii bo mbee le nu e baa le wvù eghanè bee bó no bese ghane gee lemme di jee di ekume nnya yin. Lemme din nu keege é bonyii enyaà mbense ê Tata kebee, bô keeduce le bese kenke shiee keefice bonyii bomew. ²⁰ Bese gomte le fo fi ke enu dvú fi wee mvu ke ebace bese yî dvú le ekume nnya yi baay yin yi bese lemte yî dvú le ke. ²¹ Bese momte naa ntay keege e è nu fi fi nu len e è yaa mey ke ê Tata ejise maan ke. Bese momte keege fi nu ten len ejise jo bonyii.

22 Bese tumte ten waa bwee wesebeene mvu bô bó wvù bese nu ε mom wase wvú bokan nteen yî mwεεm e nteen, ε yen le wvú kenke shiee keegεe mwεεm. Ε wvú nu keseen kenke naa shiee wvu baay fô ben e, njefo wvú nu ε γεε fitele yî yene le naa baay. 23 Wee diεwε Taytus e nu ε wvú nu wee wvù bee wvú lene yî ekale le kemwaan, nu ten wee wvù bee wvú lemte yî fiεε le fimwaan fô ben e. Ε dioo tu fô boom bo bwee wesebeene le bomew ba, nu ε bó nu bonyii bo ntum e bo bintaashe bi bonyii bo mbee le. Ε nu bonyii ε bó gee ε mbense gene fô Klistu le. 24 Nonen, ben emum eduηce kenkonen kenen fô bó le endan, wvu le bintaashe bi bonyii bo mbee le eyen le ye yî bese ké no saale ekumε ben nu yi len.

9

Nyo' koonke wee wvù nyaa nnya ye bô nlanlan

1 Ke shiee cim nu dvú wvù me ensaanke lo ê ben ekumε lemme din keetom bonyii bô è nu bo Nyo' le ke. 2 Me ηkee lo le ben kenke wase shiee keetom bó. Ε è nu fiεε fidvu fi me nsaale ye dvú ê bonyii bo Masedonia ekumε ben, njemyi le ben bo Akεya nu ε ben to seyse wase ε è bεε lo lumbee keetom. Shiee wvù ben kenke keenya ε mum ε ge ten mvuntelem mvu bonyii le nteen ê bó ente ε ja we. 3 Geenεn, me ntumte boom bo bwee wesebeene le ban fô ben e wvu le fo ye yî bese saale ekumε ben yî saaka wvun e ke ebuy le è nu yi εcici ke. Me ε no ntumte bó wvu le ben enù ε ben ε seyse no me nto ηgayεε le ben nu ke enu. 4 Εfuw ke nonen, fí ε kooy le bee bonyii bo

Masedonia bomew ε ne ε to ε yεn ε ben nu se ben nu ε seyse, é kenshoose kedvu enu nεε fô bese le, εfey mvunciim fô ben e bô bese se gεεle bvufee yí yene le? ⁵ ε nu fiεε fi geε ε me ηkpawwεε le fí nu shiee le le me enλεκε boom bo bwee wesebeene le ban le bó esa ke fwe eto ê ben e eseyse nnya yi baay yin ε kefew bεε yì ben to kawεε keenya. Nonεn é nnya yidvu emum enu ε ben ε seyse wase le è nu nnya ε ben nyaa yî ηkoη wvu wene le, ε è yaa nu le bó kamte lo ben ke.

⁶ Ben ekumyi le wee wvù jewyi caan, nu ke egbwele ke caan, ε wee wvù jewyi nteen, nu ke egbwele ten nteen. ⁷ Wee mwaanη mwaanη ben e keηke keenya no wvù nu ε kpawwεε fô fitele fiew e, yaa nyaa guute lo ye keNεε nyaa diεwε bó kane lo wvù ke. Ben ekeè le Nyo' koonke wee wvù nyaa bô nlanlan. ⁸ Nyo' nulo ebuw ben bô mwεεm mvunciim ege é mvú effuyte lo, wvu le ben ekeηke fiεε ficii sekecii ε fí kocine ben e bocii, é ben emum egeè dilemme di jee dicii dvú ntay. ⁹ Fí nu no bó nu ε san le,

“Wee wvù nyaa nnya nu ε tfuw lo nnya ê bonyii bo kefufe le,

lemme diw di jee nu ke emεy nu sekecii.”

¹⁰ Nyo' wvù nyaa ηgow ê wee wεε bô mwεεm mvudien ε bó diee, nu ke enya ten ebvuu ebise ηgow mwεεm mvunεn, ege é nce wene wvù jee eto bô ηgbwele ε wvù duule lo. ¹¹ Nyo' nu ke enya ten ben bô bvukuke ê jé le yicii keege é ben eyen'yi can yene ntay ê bonyii bomew, wvu le bonyii enyaà mbense ê Nyo' seke bó ε keηke nnya yin can yese

9:6 Bηgn 11:24; 19:17; 28:27

9:9 Mben 112:9

9:10 Yεsa

55:10; Os 10:12

9:11 1:11; 4:15

le. ¹² Kε lemme dinεn dī jee din dī ben lemte too κε ε è nu bô mwεεm mvù bonyii bô è nu bo Nyo' le shieele maan κε, dí too ten bô mbense fô Nyo' le jé le nteen. ¹³ Lemme dī ben gee din nu eduηce bonyii bô è nu ben, é bonyii emum etumte monkum mo Nyo' le yī n'yuw wvù ben yuuke saaka wvù jee wvu εκumε Klistu wvù ben tomte le. Bó nu ke etumte ten monkum mo Nyo' le no ben nu ε yene can yene fô bó le noo fô bonyii bomew e bocii. ¹⁴ Bó nu ke ebunlee fô ben e, ε mvuntelem mvubole nu yī yene le naa baay nje mbuwma Nyo' wvun wvù nu yī yene le wvù kuuke naa fele lo. ¹⁵ Beene enyaà keyoone ê Nyo' yī nnya ye yi baay yì è nulo wee saa esee no yí nu le κε.

10

Ɛ caw Nyo' Baul ε wvú enù waa ntum Jisos Klistu

¹ Me wvù Baul keβεε, ηkule lo can ê ben ê je kembonεn bô nyεkeey wvù wvu Klistu le. Ɛ nu me wvù bó duu ε me ηké ndioo nu keba kemew no ncewcewe lo bô ben, ηké nto wase ê ben εjise, mum mbo. ² Me nλεke lo ben ε seke me ε ηke ε nto, fo ben ege é me enε encewcewe beene no me nulo ηke encewcewe bee bonyii bô kpwaake ε bese gee mwεεm bii ε è nu ηkpawace bonyii bo yī won wvun e κε. ³ Ɛ nu keceey ε bese cee yī won wvun e, geenεn κε bese yaa tumte jem yese bii no bonyii bo yī won wvun e tumte κε. ⁴ Kε mwεεm mvù bese tumte jem yese dvú nu mvu yī won wvun e κε. Mwεεm mvù bese tumte jem yese dvú

keŋke mvuŋgay mvù nen'yi fô Nyo' le, keebvuuke mondvuum mò tɛmyi dvú. ⁵ Bese ké no joo mwεem mvu jem e mvun bvuuके bombew bò bonyii beeke dvú, shiwse kembense ye kecii kè baanके fo bonyii ekee Nyo', soo tɛn boŋkpawwce bo bonyii le dvú, gee ε bó yuuke wase ε è nu Klistu le. ⁶ Seke ben ε duŋce le ben yuuke wase Klistu le bô mvuntelem mvunen mvunciim, é bese emum enya ηgew ê wee tfuu wvù bεε tɛmyi ekole bô Klistu.

⁷ Ben etaa eyen fiεε fi nu ê ben ejise! E wee kee naa keceey le wen nu wee Klistu, é wvú no kumyì le no wvú nu wee Klistu, nu ke tɛn no bese nu. ⁸ E me ncim ne naa ε no nsaale ye nfesene caan nje mvuŋgay mvù bese keŋke mvù Tata nyaε keeyoo lo ben dvú, ε è yaa nu keesâw lo ben dvú ke, ken'wuumen saa ekoole me ke. ⁹ Ke me ηgomte le fí eyen'yi nen ke diewe me mbemsee lo ben bô boŋwa' bem ke. ¹⁰ Me ηgayte nen njefo bonyii bomew nen'yi no jemyi ekume me gayte le, “Wvú ké no saanke boŋwa' ε bó tɛmyi bvuu cewcewe, geenε seke wvú ε to ê bonyii ejise mum tu wεε. E ke njeme we ké no koole fiεε le ke.” ¹¹ Boba bonyii ekeè le fiεε fi bese jemyi ê boŋwa' le seke bese yaa nu fó ke, nu ε bese nu ke ege fí seke bese ε to.

¹² Ke bese momte naa keebewsene ye, keεε efewsene bikuu bisese bô bonyii bomew ba bò seŋe bô dew yibo fiεε fi è nu bó ke. No bó fewsene bikuu bibole εbonebon, bewsene tɛn ye yibo εbonebon, nu ε fí duŋci le ke bó kee fiεε ke. ¹³ Fisese nu ε ke bese cim saale ye fesene kelen ke.

Bese saale ye ε è nu yî kelenj kè Nyo' nu ε nya can yese le keelem eto ebuy naa ê ben e. ¹⁴ Kε bese danşene ε è nu kedwee no bese too buyte ê ben e kε. Bese to nu bonyii bo fwe keelεn bô saaka wvù jee wvu εkumε Klistu to naa buy ê ben e. ¹⁵ Kε bese saale ye fesene kε, fi nu kε bese saale ye yî lemme dî è ge bonyii bomew kε. Geenεn fiεε fi bese taale fwe kee nu kε no mbee wene kuu gεne fwe, nu no kelenj ke lemme disεse le ê ben εntelεj nu ekuuke tεn gεne naa ntay. ¹⁶ Nonεn é bese emum efey lo jo ben efewci saaka wvù jee gεne biba bimew e, saa nu kε bese saale ye bô lemme dî bó nu ε lem wase bvudvuu bvü wee mvu le kε. ¹⁷ Fí ε mum ε no nu no bó sañ é Nwa' Nyo' le kε,

“Wee edioo esaale ye, no saale ε è nu yî fiεε fi è ge Tata le.”

¹⁸ Kε è nu wee wvù duñci εkolε kew kε wen nu wee wvu kεj wvù mum nu wee wvu kεj ê Tata jise kε. ε nu wee wvù Tata yεne kε wvú nu kεj wvù nu wee wvu kεj ê wvú εjise.

11

Baul bô bonyii bô mbiayte kε bó nu boom bo ntum e bo Jisos

¹ Me nleke kε ben ecinε kε é me enjeme njeme keyuñşεε nen caan. Kee, ben ecinε kε lo! ² Me ηkεηke ken'yεε εjise bô ben kè è nu ke Nyo' le. Ben nu fô me le diεwε ηgon kpwoon wvù bεε tfu le, wvù me nu ε ηkaw keenke enya wvú ê diemsεn mwaan wvù è nu Klistu. ³ Geenεn ε me nfane kε kεjεjεjε no

10:15 Lem 19:21; Lum 15:20 **10:17** Yeli 9:22-24; 1Kol 1:31

10:18 1Kol 4:4-5 **11:2** Εfe 5:25-27 **11:3** Kenj 3:1-5, 13

yo to wεentεnεε lεε Iff, nu ε bó nu ke ebvunse ten bvufee bvunen é ben ecine je yì nu keceey bvuu yuule yì ben bii Klistu le jó. ⁴ Me njemyi nen njefo ben kaantene ke lo fiεε ficii. E wee ne ε no fewci ekumε Jisos mvu jεey se è nu wvù bese to fewcεε ê ben, kenεε keyoy kemew jεey se è nu kè ben to fiisεnεε ê Nyo', kenεε ekumε saaka wvù jee mvu jεey se è nu wvù ben to fiisεnεε ê bese, tu ben nu emum ekaanten ke lo. ⁵ Ke me ηkpwaake le bonyii ba bò ben teje le bokow bo boom bo ntum e bo Jisos e mum kuuke lo fele me ke. ⁶ E è cim nu naa le ke me ηkee njeme, tu ke è mum nu le ke me ηkee fiεε fi ekumε Nyo' ke. Fin nu fiεε ε bese ε dujce wase ê ben ê jé le yicii noo yì mwεem e mvunciim.

⁷ No me nto nfewcεε saaka wvù jee wvù wvu Nyo' ê ben εcici se nlawma, ε fen ghane le me nto ηge ε è nu kebefε keenshike ekole kem nonen wvu le me embense ben e? ⁸ E nulo é me engay le me nto nsoonke ε è nu kenson entelej jo bintaashε bi bonyii bo mbee le bimew, no me nto nfii nfi ê bó, nlemte ε è nu fô ben e. ⁹ Seke me nto nu beene, me nto mbaa ηgeε bvujite bvumew yì wee mvu ben e seke me nto ηkenke shiee fiεε ke. Boom bo bwee wesebeene le bo Masedonia to nyaa fiεε ficii fi me nto nshieele. Nonen yì fiεε le ficii nu ε me nto ntun keengeε bvujite yì yene le. E è nu ke no me nu ηke entune nonen. ¹⁰ No keceey ke Klistu le nu yì yem e, ke wee nu dvù ê biba binen bi Akεya le wvù nulo eban diuw wem yì fiεε fi me nsaale ye yì dvù le ke. ¹¹ Me ntune nfi ê ben nonen nje la? E nu njefo ke

11:4 Gal 1:8-9**11:5** 12:11; 1Kol 15:10; Gal 2:6, 9**11:6** 1Kol

2:6-16; Efe 3:4

11:7 12:13; 1Kol 9:12, 18**11:8** Fili 4:15-18**11:10** 1Kol 9:15-18**11:11** 1Kol 16:24

me ηkooηke ben e? Me ηkooηke naa ben ε Nyo' kee nonεn.

¹² Fiεε fi me ηgee nu ε me nu ηke emey ke ηgee, wvu le me embaanηke je fô bonyii ba bô gomte keeyene le bó nu leηleη bee bó yî fiεε fi bó saale ye yî dvú le. ¹³ Ke bonyii bodvu ba yaa nu boom bo ntum e bo Klistu le bo keceey ke. Bó nu bonyii bo lemme le bo kenεema le. Bó teeke lo Klistu fô jise le bowen nu boom bew bo ntum e. ¹⁴ E ke fifin yaa nu fiεε fi ηghaw e ke. Naa Satan bô εkolε kew ke tεw ke Nyo' fô jise le wen nu nceendaa we wvu n'yyuu. ¹⁵ Nonεn ke è nu fiεε fi diuw wvù yumεen e seke bonyii bew bo lemme le banse ten ye yen'yi diεwe bonyii bô yεeyi bonyii no nce wvu teytey keηke keenu le ke. Kemεse kebole nu ke enu ke leηleη no gee dibole nu.

ε Baul no saale ye ekumε bonηεw bô wvù to yεne

¹⁶ Me ε mbvuu ε no njemyi le fo wee ejo me le me nu keyuη ke. Geenεn é ben jo me le me nu keyuη, é ben cinε le me le ε me njeme ten njeme kensaa ye caan. ¹⁷ Fiεε fi me njemyi ekumε fí fi me nsaale ye yî dvú le se nfan, nu ε ke me n'yaa njemyi bô mvuηgay mvu Tata le ke. Me njemyi ε è nu diεwe keyuη e. ¹⁸ No bonyii nteen saale ye ê je bonyii bo yî woη wvun e, tu me nu ensaalè ten yεm ye. ¹⁹ Me njemyi nen njefo ben fiisene biyuη duu le ben keηke bvufee! ²⁰ Ben nu ε cinε le bonyii ejoò ben ε ben tuu bonfaw bobole, ε bó diekene yî yene le, bene yî yene le, bensee ye, tumyi can ê ben jise.

21 Ken'wuumen koole me le bese to kaa nu fisese biwelencoy fanε yaa gee nonen ke!

Geenen ε fiεε nu dvú fi wee momte keesaale ye dvú, tu me ten nu emomte keensaale ten ye yí fifiε fiεε le. Me mbεε ke njemyi fin diεwε keyuη e. 22 ε bonyii bodvu nu Bo'ibulu, tu me ten nu ke mvu. Bó é no nu bonyii bo Israeal, tu me ten nu ke mvu. Bó é no nu bonyii bo ê kfuu di Abla'am e, tu me ten nu ke mvu. 23 ε bó fen nu bonyii bò lemte Klistu le, tu me nfele naa lo bó yí fifiε le. (Me njemyi wase fin diεwε wee jewte le.) Me nu ε nlem naa wase ε nfey lo bó, ε ηgen ncaw ε nfey bó, ε bó suη wase me bokaη ηkuuη, ε kpwe ε soy wase me bokaη e bokaη e. 24 Me nu ε nfi wase bonjgbwan can Bojuu le bokaη botin, ε bó tamte kaη mwaan ε è fuute ηgbwan mwaan fô mbaanyε. 25 Bó nu ε suη wase me bokaη botete bò bimbaη, ε tumyε me bò eta kaη mwaan. Nguw wvu ê joo nu ε sawyε wase bò me bokaη botete, ε me ε nce wase ê joo ε mbuy ε nshe jó. 26 Me nu ε ηghan wase baay, ε mboy fo me enle joo bokaη nteen, ε mboy fo me enkpwe can bocoη e, ε mboy ten fo me enkpwe can bonyii bem bo woη e, ε mbvuu ε mboy fo me enkpwe can bitum e, ε mboy fo me enkpwe elaante, ε mbvuu ε mboy fo me enkpwe ηkpwaante, ε mboy fo me enkpwe ê joo yi baay e, ε mboy ten fo me enkpwe can bonyii bò mbiayte le bó nu boom bo bwεem e yí Klistu le. 27 Me nu ε nlem wase baay ε njimten. Me nu ε nce wase se nyii bokaη nteen. ε me nu ε no nu

11:22 Fili 3:5; Lum 11:1 **11:23** 4:8-12; 1Kol 4:11-13; 12:26

11:23 1Kol 15:10; Lem 16:23 **11:24** Dito 25:3 **11:25** Lem 14:19; 16:22 **11:26** Lem 9:23; 14:5 **11:27** 6:5

wase jen noo se joo yi me η'wu. Me nu ε nce wase bokan nteen se fiεε fidien, ε nce kenton e se ndvu. ²⁸ Ε keebvuu bise yi mwεεm mvumew e nu ε me nu κε εkuse jo bvujite εdiuw εcii nje bonkpawace bò me ηκεηke fò bintaashe bi bonyii bo mbee le bicii. ²⁹ Ε wee dīoo wεεyi, tu me nu en'yuuke ten ε me η'wεεyi. Ε wee ké ege é wee mvu ege kebefε, tu fī nu esase me baay. ³⁰ Ε è nu le me ensaale ye, é me ensaalè ε è nu yi mwεεm mvù dunçi le me n'wεεyi lo le. ³¹ Nyo' wvù nu Nyo' noo Icee Tata wesebeene wvù Jisòs wvù mbense nu fò wvù le sekecii se ηka, kee lo le κε me mbiayte lo κε. ³² Ε to nu seke me nto nu Damaskus, ε wee sa' wvù to nu εkuse jo Nfon Aletas ke gay ε bonyii no cεyte kelaante kedvu wvu le bó ekoo me. ³³ Geenεn ε bonyii ke jo me lese ê ηkaa le, bvuse fò ntoo ketaan e shike εkfun, ε me nse nlemten can ye le.

12

*Mwεεm diεwε bifile le mvù to too fò Baul e bô mvù
Tata to dunçi ê wvù*

¹ Me nu ensaale κε ye ηgene dvú fwe naa no sew yaa cim nu fó κε. Me nu ηgen fwe yi mwεεm diεwε bifile le mvù to too fò me le noo mvù Tata to dunçi ê me le. ² Me ηkee wee Klistu mvu wvù Nyo' to cunεε ben dvú fey lo εbulε gen ê we eke. * Εben nu wase bilum yuufe ncow binεw no fī to kooyεε. (Kenεε wvù to ben fó bô ye, kenεε se ye, tu κε me ηkee κε. Ε kee κε Nyo' maan.) ³ Me ηgomte

11:29 1Kol 9:22; Gal 6:2

11:30 12:5; 1Kol 1:31

11:31 1:23

11:32 Lem 9:23-25

*

12:2 Fofen nu won wvu we wvù binjente bitete.

keembvuu mbiinen le, me ηkee wvuwe wee, (kenee wvú to ben fó bô ye, kenee se ye, tu ke me ηkee ke. E kee ke Nyo' maan.) ⁴ Nyo' to nu ε cun wvú ben dvú fô bvudvuu bvυ njon e bvυ Nyo' le, ε wvú yuw mwεem fó ε è yaa nu mvù è nulo é wee esee ke. E mvumwe nu mwεem mvù bó baa enya mvunḡay le wee wvu wum ejeme ke. ⁵ E nu wee diewe wvuwe le wvù me nu ensaalè ye bô wvú. Ke è nulo é me ensaale ye bô ekole kem ke, efey ke le me ensaalè ye ekume kewεεye kem. ⁶ E è cim nu le me ηgomte keensaale ye ekume ekole kem, me nsaa nu keyun ke, njefo fiε fi me nu enjemyi nu kecεεy. Geenεn me nu ε ntun keenḡe fifiε, wvu le fo wee mvu ke ene ekpwaake jεεy ekume me fele fiε fi wvú ye ne yî yem e bô fi wvú yuuke ê me ke.

⁷ Geenεn, keeḡe le fo me ηke ene embense ye baay ekume mwεem mvu kenḡhaw e mvun mvù Nyo' to duḡceε ê me, wvú to nu ε tum kfuu biay mi ε yí no bon'yi ye yem. Biay yin to nu nceendaa Satan ε wvú njinḡsene bô me, wvu le fo me ηke ene embense ye baay ke. ⁸ E me ηke mbunle ekume fiεε fidvu ê Tata mbuy bokaḡ botete nleke le wvú ecake ke fiεε fidvu yî yem e. ⁹ Geenεn ε wvú tfuse ê me le, “Mvunḡay mwem mvù me nu ε mbuw wo dvú nu ε kocεn fô wo le keefii wo, njefo mvunḡay mwem ké no lemte yî wee le ḡene mεεse seke wvú wεεyi.” Nonεn me nu en'yuuke njon mbvuu nsaale ye ekume kewεεye kem nfesene lo wvu le mvunḡay mvu Klistu le nulo elemtè yî yem e. ¹⁰ Fí ε mum ε no nu le me n'yuuke njon bô kewεεye kem noo boncun

bò bó nan'yi me dvú noo bonḡew bò me n'yene noo bikaa bì bonyii bone ê me ejim bô bonḡew bò bii me le nje Klistu. Me n'yuuke njon nonen njefo è nu seke me η'wεεyi, tu sekekie nu ε me nu emum entemyi.

Shiee wvù Baul to keḡke fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Kolēn e

¹¹ Me nu ε nε wase ε ntu keyuḡ! Geenε ε è ge ben me ε nse ntu nonen. Ε nu ben bò be keḡke keeduḡci wee wvù è nu me. Naa no me mbaa ncim mbuy fiεε le nu ε ke fí mum nu le bonyii ba bò teḡe bikuu bibole le bokow bo boom bo ntum e bo Jisos e mum kuuke fele me ke. ¹² Mwεεm mvù duḡci mvuḡgay mvu Nyo' le bô biḡhaw bi mwεεm e noo mwεεm mvu diuw wvù yumεεn e nu ε me nto ηkuu shém baay no ηgee ê ben enteleḡ. Ε mvumvun nu bonciise bò duḡci le wee nu cεεy cεεy waa ntum Klistu. ¹³ Fiεε fi me nto ηgee fô bintaashε bi bonyii bo mbee le bimew e nshεεte ben efey le me nto mbaa ηḡεεle bvujite bvumew yí yene le, nu la? Ben elεεshε jay wεm fofε!

¹⁴ Ε nεε me wvun, ε me ε nseyse wase keento ê ben e yí bokaḡ e botete. Ε ke me nu ηke ento enu bvujite bvumew fô ben e ke, njefo ke me ηgomte ε è nu mwεεm mvunen ke. Me ηgomte ε è nu ben. Me ηgomte ε è nu ben njefo ke è nu boom bò keḡke keεεεle mwεεm ê bo'icee bobole bô bobwee bobole ke. Ε ké no ḡεεle bocee boom bô bobwee boom mwεεm ê boom bobole. ¹⁵ Me nu ηke en'yuuke naa njon baay keenjewse fiεε ficii fi

12:12 Lem 13:6-12; 14:8-10; 16:16-18; 19:11-16; Lum 15:19

12:13 11:7-9

12:14 13:1

12:15 1Kol 16:24

me ηκεηκε fô ben e bô keenya noo εκολε kem nje ben. Ε me ηκοονκε ben baay, ε ben kaa eκοονκε me caan e? ¹⁶ Ben nu ε yεν κεεεy λε κε me nto mbaa ενγεε bvujite yî yene le κε. Geenεν bonyii ε no duu λε me nto nu ε n'wεεντεν nλεε ben bô mbiay. ¹⁷ Nuu λε wee mvu bonyii bô me nto ntumεε fô ben e to nu ε λεε ben ê diee diem e λε? ¹⁸ Me nto nu ε nλεκε Taytus λε wvú eto ê ben e, mbvuu ntum waa bwee wesebeene wε λε bô wvú eto. Taytus to nu ε λεε ben seke wvú to toε le? Bee wvú to baa gee κε mwεεm yî ηkpawwεε le mwaan bô yî εκale le kemwaan e?

¹⁹ Sekemew ε ben kpwaake λε no bese mεy ε no jemyi nen nu ε bese gomte keetanji lo diuw wese fwe dvunen. Bese jemyi ε è nu diewe bonyii bo Klistu le fwe dnu Nyo'. Nsáa yese shém, fiεε ficii fi bese gee fô ben e nu keege ε ben ekuu lo. ²⁰ Ε me nfane λε è nelo ε me ηκε ενε ento εν'yεν ε ben yaa nu no me nshieele λε ben ενù κε, ε ben ten eyεν ε me n'yaa nu ten no ben shieele λε me ενù κε. Me nfane λε è nelo ε me ηκε ενε ento εν'yεν ε bonyii waale diwaa, ghεεke κεηghεw, κεηκε shém yi ton'yεεν, beele κε ε è nu dew yibo, beete bô εdiee ε bonyii, kunsene mvunjkunen, bensee ye yi εcici, κεηκε kembvunse. ²¹ Me nfane λε me nu ηκε endioo ε mbvuu ε nto, ε Nyo' wεm ege ε ken'wuumεν ekoolle me, noo λε me nu ηκε enu yî yii le nje bonyii bô se gee bibefe diewe nnyεν e bô nce nnyεν kenjan noo nsake, ε bó nu ε bó baa cine wase dvú κε.

13

Ε Baul gay ê bonyii bô to gee bibefe λε bó eyenè

12:17 7:2

12:18 2:13; 8:6, 16-17

12:20 1:23; 1Kol 1:10-11

12:21 13:2

¹ Fin nu wase bokaŋ bem botete bò me nu ento ê ben e. Nwa' Nyo' gayte le,
 “Ɛ bó lese nsaw wee, tu bó nu eshieele bonyii bofɛɛ
 kɛnɛɛ botete,
 bò eleem jim nsaw wvudvu.”

² Ɛ to nu seke me nto ntoɛ ê ben e yî nto wɛm wvu bokaŋ bofɛɛ le, me nto nu ɛ ŋgay ê bonyii bò to cee nce kebefɛ le, bó eyɛnè. Me ɛ mbvuu ɛ no ŋgayte ê bó noo ê bonyii bocii naa no me mbaa nu ê ben ɛjise le, ben eyɛnè, njefo kefew kè me nu ŋke embvuu ento nu ɛ me n'yaa nu ŋke encam naa lo shen fô wee le kɛ. ³ No ben gomte le me ŋge fiɛ fi duŋci le è jemyi Klistu ê ben fele yî yɛm e, tu me nu eŋge. Kɛ è nu le wvú wɛɛyi lo keenya ŋgɛw ê ben kɛ. Wvú kɛŋke naa mvuŋgay ê ben entelɛŋ. ⁴ Ɛ nu keceɛy le bó to taa wvú yî kentam e ɛ wvú wɛɛyi. Geenɛn keseen nu ɛ wvú nu dvú ê mvuŋgay mvu Nyo' le. Bese wɛɛyi kɛ tɛn diɛwɛ no wvú to wɛɛyi. Geenɛn yî mvuŋgay mvu Nyo' le nu ɛ bese nu ke ecee bee bó lemte ben e.

⁵ Ben etaa bikuu binɛn eyɛn le laa ben nu yî mbee le le. Ben emom ɛ è nu bikuu binɛn. Kɛ ben yɛne le Jisos Klistu nu yî yene le? Wvú nu naa yî yene le, é è fɛn baa nu le ben nu ɛ mom bikuu binɛn ɛ yɛn ɛ ben ɛ gbwe. ⁶ Me ŋkee naa le ben nu ke eyɛn le bese baa egbwe kɛ. ⁷ Bese bunlee Nyo' le fo ben ke enɛ ege fiɛɛ sɛ è nu fi lɛŋ kɛ. Kɛ bese yaa gomte le bonyii eyɛne le bese nu ɛ fey mmom wvudvu kɛ. Geenɛn bese bunlee ɛ è nu le ben egeè ɛ è nu fiɛɛ fi lɛŋ naa no bese cim yen'yi kɛ diɛwɛ bese nu ɛ gbwe wase

mmom wvudvu. ⁸ Kε bese yaa nulo egee naa lo fiεε fi kicine kecεεy kε. Bese nulo egee kε ε è nu fi tomte lo kecεεy. ⁹ Ε διοο nu seke bese wεεyi ε ben tεmyi, ε bese no yuuke njon baay. Bunle yese nu kε λε ben eku egen emεse. ¹⁰ Ε nεε fiεε fi me nsaanjke mwεεm mvun ê ben ε me mbεε sε me ε nto, wvu λε seke me ε nto, me nsaan ke nke nke keenjo mvun gay mvù Tata nu ε nya ê me encewcewe lo dvú yî yene le kε. Mvun gay mvun nu mvù wvú nya λε me en'yoo lo ben dvú, ε è yaa nu λε me ensâw lo ben dvú kε.

Ngayma Baul wvu fokemεse

¹¹ Keemεεse boom bo bwεεm e, me ηgayte ben e λε beene ε shεε wase. Ben eseyse bikuu binen, eyuw ntefe wεm, enù diuw mwaan, eceè yî nyεkeey e, nonen é Nyo' kenkonen bô nyεkeey emum enù ben ε bó. ¹² Ben egaynen bikuu binen e, ηnoε ê ηnoε bonyii bo Nyo' le. ¹³ Bonyii bô è nu bo Nyo' le bocii gayte ben e. ¹⁴ Mbuwma Tata wesebeene wvù Jisos Klistu, bô kenkonen ke Nyo' le, noo kentaashε ke Keyoy ke Yuule le enù ben ε bó bocii.

13:10 13:2; 10:8; 1Kol 4:21 **13:11** Jon 14:27; Lum 15:33; 1Kol 7:15; Efε 6:23; Fili 4:9; 1Tes 5:23; 2Tes 3:16; Ibu 13:20; 1Bi 5:14
13:12 1Kol 16:20 **13:13** Mak 13:11; Lum 8:26, 39; Gal 6:18

**Nwa' Nyo' Monkan mo Monɛm
New Testament in Noone (CM:nhu:Noone)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Noone

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Noone

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
5b12a3f8-7a2a-5b6f-b1da-1bf94b13fc2e